Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

17.10.2023

Eduskunta
Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan lausuntopyyntö 18.10.2023; K 2/2023 vp Hallituksen vuosikertomus 2022 - Harmaa talous

TARKASTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTOPYYNTÖ SISÄMINISTERIÖLLE

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa:

Aihe: Eduskunnan seuraavat kannanotot aiheesta harmaa talous:

EK 42/2010 vp — M 8/2010 vp — TrVM 9/2010 vp

EK 14/2016 vp — K 10/2016 vp, K 15/2016 vp — TrVM 2/2016 vp

EK 25/2019 vp — K 3/2019 vp, K 13/2019 vp — TrVM 5/2019 vp

Valiokunta pyytää sisäministeriön näkemystä edellä esitettyjen kannanottokohtien toteutumisesta. Asiantuntijaa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin asioihin:

• *Onko harmaan talouden torjunnan vaikuttavuuden jälkiseurantaa tehty sisäministeriön hallinnonalalla? Jos niin mihin toimenpiteisiin jälkiseurannan johdosta on ryhdytty?*

• *Millaiset toimintaedellytykset harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnassa on tällä hetkellä ja mitkä ovat tulevaisuuden näkymät?*

• *Mitkä viime vuosina toteutetuista lainsäädäntömuutoksista ovat olleet merkittävimpiä harmaan talouden torjuntaan liittyvän viranomaisten välisen tiedonvaihdon näkökulmasta?*

• *Onko lainsäädännössä vielä jäljellä merkittäviä puutteita viranomaisten välisen tiedonvaihdon osalta?*

sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa:

Onko harmaan talouden torjunnan vaikuttavuuden jälkiseurantaa tehty sisäministeriön hallinnonalalla? Jos niin mihin toimenpiteisiin jälkiseurannan johdosta on ryhdytty?

Toimenpideohjelman 2012-2016 yhteydessä poliisin talousrikostorjuntaan kohdennettiin 100 uutta virkaa[1]. Näiden virkojen seurantaan on kiinnitetty

[1] Sanna Marinin hallitusohjelmassa oli kirjaus, että poliisin talousrikostorjuntaan kohdennetut 100 määräaikaista virkaa vakinaistetaan.

erityistä huomiota poliisissa. Talousrikostutkintaa tekevien henkilöiden tuli eritellä työtuntinsa joko perus- tai erillisrahoituksen mukaan. Samalla talousrikostorjuntaan kohdistettujen henkilöiden määrä vakiintui noin 480 paikkeille.

Sisäministeriön poliisiosasto on huolehtinut asian seurannasta ja raportoinut asiasta tarkastusvaliokunnalle muun muassa. 11.10.2018, 1.11.2019, 20.10.2020, 8.11.2021 päivättyjen lausuntojen yhteydessä. Lisäksi resursseista on toimitettu kirjallisesti tietoja ainakin 19.10.2016 päivättyyn tarkastusvaliokunnan käsittelyyn.

Poliisiosasto on varmistanut ohjauksellaan Poliisihallituksen johtamistoimet talousrikostorjuntaan. Poliisihallitus on lähettänyt poliisiyksiköille vuosittain kirjeen, jossa on edellytetty tiettyjen minimivahvuuksien säilyttämistä poliisilaitoskohtaisesti. Poliisihallituksen ohjausta asetetuista talousrikosresurssimääristä ei ole kuitenkaan kaikissa poliisiyksiköissä noudatettu. Tämän lisäksi talousrikostorjunnan resursseja on ryhdytty käyttämään muihin rikostorjunnan tehtäviin kuin talousrikosluokiteltujen juttujen tutkintaan. Yksiköiden ”resurssivajeet” ja muiden juttujen tutkinta ovat aiheuttaneet pitkällä aikavälillä avointen talousrikosjuttujen[2] määrän kasvun ja yhteistyöongelmia muiden viranomaisten kanssa reaaliaikaisten juttujen[3] tutkintojen vähentyessä.

Eduskunnan Tarkastusvaliokunnan mietinnössä 12/2021 nostettiin esille poliisin talousrikostorjunnan vakava tilanne ja sen vaikutukset muuhun viranomaisyhteistyöhön. Mietinnössä on todettu muun muassa, että talousrikostorjunnan heikot resurssit vaikuttavat Poliisin oman toiminnan lisäksi myös muiden viranomaisten toimintaan (Verohallinto, työsuojeluviranomaiset ja syyttäjät) ja heikentävät koko talousrikostorjunnan vaikuttavuutta.

Mietintöä käsiteltiin poliisiosastolla ja asiasta lähetettiin kirje Poliisihallitukselle (VN/34240/2021). Poliisihallitus antoi oman vastauksensa asiaan tammikuun lopulla 2022. Asia ja toimenpiteet nousivat esille myös helmikuussa 2022, kun sisäministerille ja ministeriön ylemmälle johdolle järjestettiin esitys talousrikostorjunnan yleistilanteesta. Ministeri ja kansliapäällikkö edellyttivät, että poliisiosasto ryhtyy korjaaviin konkreettisiin toimenpiteisiin tarkastusvaliokunnan mietinnössä esille nostettujen asioiden ja talousrikostorjunnan tilan parantamiseksi yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Poliisiosasto ja Poliisihallitus käsittelivät tarkastusvaliokunnan mietintöä ja talousrikostorjunnan huonontunutta tilaa ja toimenpiteitä yhteisessä kokouksessa marraskuussa 2022. Esillä oli myös erityisesti pääkaupunkiseudun kolmen poliisilaitoksen talousrikosyksiköiden tutkintatilanne. Kokouksessa sovittiin, että Poliisihallitus käynnistää toimenpiteitä, joilla tilannetta pyritään parantamaan (Liite 1).

Poliisihallitus on käynnistänyt keskustelut toimenpide-ehdotuksista, mutta näihin on suhtauduttu poliisilaitoskohtaisesti vaihtelevasti. Tuloksista ei ole tällä hetkellä vielä tietoa.

[2] Avoimet asiat tarkoittavat juttuja, joista on kirjattu rikosilmoitus, mutta esitutkintaa ei ole aloitettu tai se on kesken.
[3] Reaaliaikaisella tutkinnalla tarkoitetaan tutkintatilannetta, jossa esitutkinta suoritetaan toimivaan yritykseen yhtä aikaa Verohallinnon tarkastuksen kanssa.

Havaintoja talousrikostorjunnan ja pääkaupunkiseudun talousrikosyksiköiden tilasta ja tuloksista

Poliisihallituksen kirjeessä poliisilaitoksille 19.2.2021[4] oli kirjattu poliisin talousrikostorjunnan **tavoitehenkilölukumäärä** eriteltynä yksikkökohtaisesti. Vuonna 2019 ja tätä edeltävissä kirjeissä talousrikostorjunnan osalta käytettiin samassa yhteydessä sanaa **minimihenkilölukumäärä.** Poliisihallitus on muuttanut tältä osin kirjaustapaa. Tällä voi olla vaikutusta myös poliisiyksiköiden johtamiseen ja talousrikostorjunnan resursointiin.

Talousrikostorjunnan henkilömäärän seurantaa ei ole olemassa, vaikka Poliisihallituksen kirjeissä määritelläänkin aina henkilömääriä. Talousrikostorjunnan työaikaseuranta perustuukin laadittuun työaikakirjanpitoon ja henkilötyövuosi seurantaan (htv)[5]. Talousrikostorjuntayksiköiden yhteenlaskettu htv-määrän tulisi olla noin 432[6] ja sen toteuma vuodelle 12/2021 oli 383. Tämä tarkoittaa, että talousrikostorjunnassa oli vuonna 2021 yhteensä 51 htv:n vajaus asetettuun tavoitteeseen, josta pääkaupunkiseudun osuus oli 33 htv:tä. Vastaavasti vuonna 12/2022 htv toteuma oli 374 ja vajaus asetettuun tavoitteeseen 58 htv:tä, josta pääkaupunkiseudun osuus oli 35 htv:tä[7].

Koko maassa talousrikosluokiteltuja avoimia juttuja oli 12/2022 yhteensä 3497 kpl. Vuoden 2022 aikana talousrikosjuttuja oli päätetty yhteensä 1863. Rikoshyötyä oli saatu takaisin 26 688 799 euroa.[8]

Helsingin ja Itä-Uudenmaan poliisilaitosten talousrikosyksiköissä oli 12/2022 poliisihallituksen ylläpitämän talousrikostilaston perusteella avoimena yhteensä 1672 juttua. Näiden kahden laitoksen talousrikosyksiköiden yhteenlasketut htv -määrät olivat vuonna 2022 yhteensä 93/432. Tilastojen perusteella Helsingin ja Itä-Uudenmaan talousrikosyksiköt näyttäisivät olevan kuormittuneet huomattavasti enemmän kuin muut talousrikosyksiköt pois lukien Itä-Suomen talousrikosyksikkö. Tämä ilmenee taulukosta 1 ja 2.

Kun tarkastellaan uusien ilmoitettujen[9] talousrikosjuttujen määriä ja samaan aikaan päätettyjen[10] määriä vuosina 2018-2022, niin Helsingin talousrikosyksikköön tuli 2184 kpl uutta juttua ja samaan aikaan se on kyennyt päättämään 2091 juttua. Vastaavasti Itä-Uudenmaan talousrikosyksikköön tuli 1270 juttua ja se on päättänyt 890 juttua. Länsi-Uudenmaan talousrikosyksikköön tuli 1000 juttua ja se on päättänyt 1138 juttua. Ainoastaan Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen talousrikosyksikkö on kyennyt merkittävästi päättämään enemmän kuin sille on tullut sisälle uusia asioita tutkittavaksi. Yksikkö on kuitenkin käytännössä lopettanut reaaliaikaisten talousrikostutkintojen suorittamisen. Itä-Uudenmaan talousrikosyksikön osalta on ollut lisäksi merkittävää vaihtuvuutta yksikön sisällä. Vuonna 2021 yksikön htv -määrä oli 32, josta 16 htv:tä oli alle kahden vuoden

[4] Poliisihallituksen kirje koski vuotta 2022.
[5] Yksi henkilötyövuosi on työaika, jonka yksi kokopäiväinen työntekijä tekee vuodessa, poliisissa 1609 tuntia.
[6] 432 htv:tä vastaa noin 480 henkilöä.
[7] Vuonna 2022 pääkaupunkiseudun talousrikosyksiköt päättivät keskimääräisesti 7,4 juttua per htv. Jos pääkaupunkiseudun htv vajaus oli 35 hlöä niin tällä resursseilla olisi voitu päättää noin 259 avointa talousrikosjuttua.
[8] Poliisihallituksen tilaston 9/2023 mukaan avoimia talousrikoksia 3828 kpl, rikoshyötyä 20 790 491 milj. euroa.
[9] Ilmoitetut asiat kuvaa poliisille ilmoitettujen rikosilmoitusten määrää.
[10] Päätetyillä talousrikosasioilla tarkoitetaan asioita, jotka on poliisista lähetetty syyteharkintaan syyttäjälle, päätetty poliisin toimesta ei syytä epäillä rikosta -näytöllä tai päätetty rajoittamisesityksen kautta.

talousrikostutkintakokemuksella. Vastaavasti vielä vuonna 2022 yksikössä oli 7 -htv:tä alle kahden vuoden kokemuksella.

Helsingin ja Itä-Uudenmaan poliisilaitosten talousrikosyksiköiden yli 24 kk juttujen prosentuaalinen osuus kyseisen yksikön avoinna olevista jutuista on huolestuttavan korkea. Helsingin talousrikosyksiköllä oli 12/2022 tilastojen mukaan yli 24 kk vanhoja juttuja yhteensä 213 kpl eli 23,0 % avoimena olevista jutuista. Itä-Uudenmaan talousrikosyksikössä yli 24 kk vanhoja juttuja oli yhteensä 311 eli 41,8 % avoimena olevista jutuista. Suunta on ollut edelleen kasvava.

Itä-Uudenmaan talousrikosyksikön yli 24 kk juttujen luvut kertovat, että tilanne on edelleen huonontunut ja on hyvin haastellinen. Tilastojen valossa herää kysymys siitä, pystytäänkö olemassa olevia asioita tutkimaan ilman, että tapauksia pääsee vanhenemaan. Talousrikosjutuissa on yleensä isot taloudelliset intressit, jonka vuoksi niistä myös kannellaan herkemmin. Vastuu kanteluprosessissa voi kohdentua myös sille taholle, joka tosiasiallisesti vastaa resursseista.

Liiketoimintakielto

Liiketoimintakiellon valvonta on yleensä ollut vastuutettuna talousrikosyksiköihin. Talousrikosyksiköissä oli 2000 -luvun alkupuolella rikoshyödyn jäljittämiseen ja liiketoimintakiellon valvontaan omia yksiköitä. Tämän jälkeen käytänteet ovat muuttuneet. Edelleen joissakin yksiköissä saattaa toimia rikoshyötyryhmä. Aikaisemmat toiminnot ovat saattaneet niin ikään sulautua koko rikostutkintaa palveleviksi toiminnoiksi.

Liiketoimintakieltoon määrätyt henkilöt on luokiteltu riskikäyttäytymisen perusteella kolmeen luokaan. Pääsääntöisesti valvonta on kohdistettu niihin henkilöihin, joiden on arvioitu todennäköisesti jatkavan liiketoiminnan pyörittämistä saadusta liiketoimintakiellosta huolimatta.

Valvontojen perusteella on tutkittu vuosittain joitakin kymmeniä tapauksia (taulukko 3). Liiketoimintakiellon rikkomiseen liittyy hyvin usein myös uusi talousrikosepäily, jotka tulisi samalla tutkia niin sanotusti reaaliaikaisena. Reaaliaikainen tutkinta edellyttää nopeaa moniviranomaisyhteistyötä. Tästä syntyy myös valvonnan vaikuttavuus. Tällaista kykyä talousrikosyksiköissä näyttäisi olevan varsin heikosti.

Talousrikostutkinnan ylipitkät prosessit

Poliisiosasto on ollut kehittämässä harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman 2016-2019 yhteydessä nopeutettua verorikosten tutkintamenettelyä ja velallisen rikosten tehostettua rikoshyödyn takaisinsaantia.

Talousrikostorjuntaan kehitetty nopeutetun tutkinnan menetelmä on otettu käyttöön kattavasti rikoslajineutraalisti tutkinnassa edellytysten täyttyessä (POL-2018-1410). Tutkintamenetelmää sovelletaan valtakunnallisesti.

Velallisen rikoksen tehostettu rikoshyödyn toimintamalli on otettu osaksi hyvää pesänhoitotapaa.

Toimenpideohjelman 2020-2023 yhteydessä poliisiosaston toimesta käynnistettiin myös hanke moniviranomaistoiminnan johtamisen kehittämiseksi ja ihmiskaupparikostutkinnan mallintamishanke. Ihmiskauppatutkinnan mallintamishankkeella pyritään nostamaan esitutkintatoimenpiteiden tutkinnan laatua ja nopeutta. Hanke valmistuu 2023 aikana.

Samassa toimenpideohjelmassa Keskusrikospoliisissa on meneillään hanke, jolla pyritään lyhentämään poliisin haltuun saamien ICT -aineistojen tutkinta-aikoja. Talousrikostutkinnassa sähköisessä muodossa olevat materiaalit ovat erityisen yleisiä. Materiaalimäärien koot ovat isoja ja niiden tutkinta on hidasta. ICT-hankkeen alustavat tulokset materiaalin läpikäynnin nopeutumisesta ovat lupaavia.

Toimenpideohjelman 2020-2023 yhteydessä talousrikostorjunnan toimeenpanoryhmä toteutti 12/2022 mennessä valmistuneiden hankkeiden evaluoinnin webropol -kyselynä. Evaluointi uusitaan 12/2023. Tällaista arviointia hankkeista ei ole koskaan aikaisemmin toteutettu toimenpideohjelmien historiassa (taulukko 4).

Millaiset toimintaedellytykset harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnassa on tällä hetkellä ja mitkä ovat tulevaisuuden näkymät?

Poliisin päivittäisrikostorjunnan olemassa olevat ongelmat[11] aiheuttavat ketjureaktioita omassa organisaatiossa talousrikostorjuntaan ja edelleen muille harmaan talouden torjunnan viranomaisille[12].

Talousrikostorjunnan jatkuvasti huonontuva tilanne vaikuttaa suoraan muihin harmaan talouden viranomaisiin kuten muun muassa työsuojeluviranomaisiin ja verohallintoon. Samalla menetetään harmaan talouden torjunnan viranomaistoiminnan vaikuttavuutta.

Kysymys on pohjimmillaan siitä, että pidetäänkö kiinni korvamerkityistä resurssista ja kuinka kauan niistä on pidettävä kiinni, kun samaan aikaan muualla rikostorjunnassa on isoja ongelmia päivittäisrikostorjunnassa. Talousrikostorjunnan resursseja onkin käytetty tavanomaisten rikosten tutkintaan.

Tehokkaan toiminnan säilyttäminen ja ylläpitäminen edellyttää osaamisen säilyttämistä kaikissa viranomaisissa. Tämä edellyttää jatkuvaa työtä erikoisten asioiden parissa. Jos torjuntatoimia ei jatkuvasti kehitetä, viranomaisten toimintaedellytykset jäävät jälkeen ja tämä tulee näkymään tuloksissa.

Talousrikostorjuntaan / -tutkintaan ei ole enää samanlaista vetovoimaa kuin joskus aikaisemmin. Vaikka talousrikostorjuntaosaamiselle olisi tulevaisuudessa enemmänkin tarvetta. Epärehellistä tai rikollista rahaa tulisi kyetä seuraamaan ja ottamaan sitä pois erilaisten juttujen tutkintojen yhteydessä, kun siihen on edellytykset. Tällaista osaamista ei opita missään muussa poliisin rikostutkinnassa.

[11] Suuret juttumäärät ja ruuhkautuneet päivittäisrikostutkinnat.

[12] Liite 1, jossa punaisella on nähtävissä viranomaisten tekemätöntä työmäärää. Samalla poliisin talousrikostorjunnan tila aiheuttaa kokonaisprosessiin pullonkaulan

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa tulisi jatkossakin kehittää yhdessä laajasti eri viranomaisten kanssa, jolloin kyetään paremmin ottamaan toiminnan muutosten vaikutus myös muihin. Omissa siiloissa kehittäminen ei vahvista moniviranomaistoimintaa.

Näyttäisi siltä, että reaaliaikaisten verorikosten tutkintaa ei juurikaan enää talousrikosyksiköissä kyetä tekemään. Tältäkin osin harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan viranomaistoiminnan vaikuttavuutta uhkaa merkittävä heikennys. Järjestäytynyt rikollisuus tulee todennäköisesti käyttämään tämän tilaisuuden hyödykseen siirtäessään muusta rikollisesta toiminnasta ansaittuja varoja liiketoiminnan piiriin.

Mikäli harmaa talous ja talousrikollisuus levittäytyvät vahvasti torjuntatoimien heikentyessä tulee tämä näkymään tulevaisuudessa. Uskottava viranomaisvalvonta luo ennalta estävyyttä.

Työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjunnan osaamisen varmistamiseksi ei pelkästään riitä valtakunnallisen yksikön perustaminen. Perusosaamista tulisi olla kaikissa poliisiyksiköissä.

Rikolliset toimijat käyttävät entistä enemmän hyväkseen erilaisia keinoja rahojen siirtämistä maasta toiseen, jolloin niiden jäljitettävyys heikkenee.

Yleinen teknologinen kehittyminen ja digitaalisuus vaikuttavat siihen, että rikoksia tehdään entistä enemmän myös internetin välityksellä. Tietoverkkoavusteisten rikosten määrät ovat kasvaneet huimasti.

Mitkä viime vuosina toteutetuista lainsäädäntömuutoksista ovat olleet merkittävimpiä harmaan talouden torjuntaan liittyvän viranomaisten välisen tiedonvaihdon näkökulmasta?

Verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikkö on todennäköisesti tältä osin paras asiantuntijaviranomainen arvioimaan tehtyjen lainsäädäntötoimien merkittävyyttä.

Onko lainsäädännössä vielä jäljellä merkittäviä puutteita viranomaisten välisen tiedonvaihdon osalta?

Viranomaisten tietojenvaihtosäännösten kehittäminen voidaan nähdä yhdeksi vaikuttavammaksi toimenpiteeksi viranomaisyhteistyön kehittämisessä. Sujuva tietojen vaihto on perustoiminto kaikelle moniviranomaistoiminnalle ja asiaa tulisi tarkastella ainakin kahdella eri tapaa.

Harmaan talouden selvitysyksikkö on tuottanut viranomaistietoa harmaan talouden ja talousrikostorjunnan toimijoiden tunnistamiseksi. Tätä tehtävää varten on kehitetty niin sanottu velvoitteidenhoitoselvityspalvelu (VHS). Lakimuutoksilla on pyritty varmistamaan mahdollisimman monen viranomaisen tietojen saanti. Harmaan talouden selvitysyksiköllä on varmasti parhaat tiedot siitä, mitä tältä osin on vielä tehtävää ja kehitettävää.

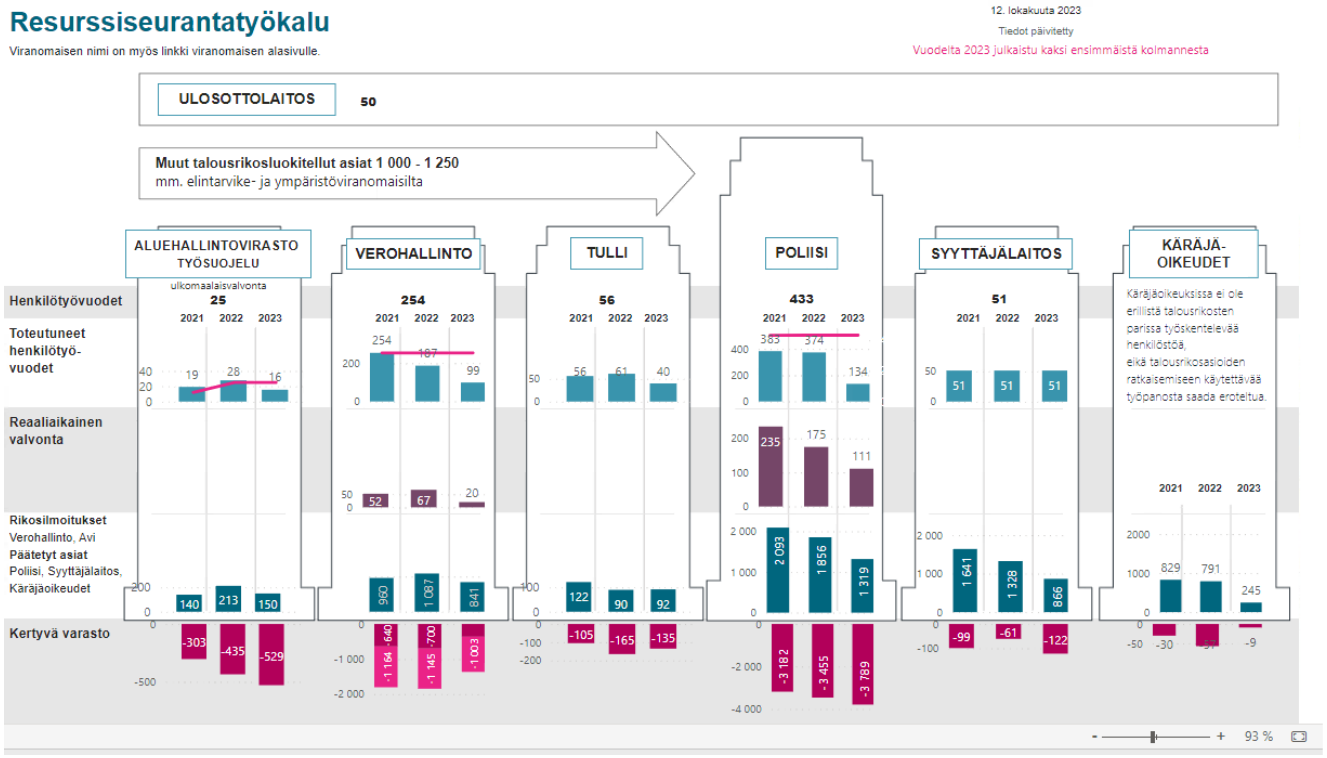
Toinen viranomaisten tietojenvaihtokokonaisuus koskee eri viranomaisten keskinäistä oma-aloitteista tietojenvaihtoa. Tältä osin meillä Suomessa on erityisen suuria haasteita. Tietojenvaihtosäännösten ongelmatiikka aiheuttaa pahimmillaan sen, että nykyiset säännökset suojaavat epärehellisiä toimijoita paremmin kuin rikosten asianomistajia.

Tietojenvaihtosäännösten kehittämisen yhteydessä tulisi jo miettiä tulevaisuutta ja pohtia, miten eri viranomaisten hallussa olevia tietoja tulisi voida yhdistää ja analysoida.

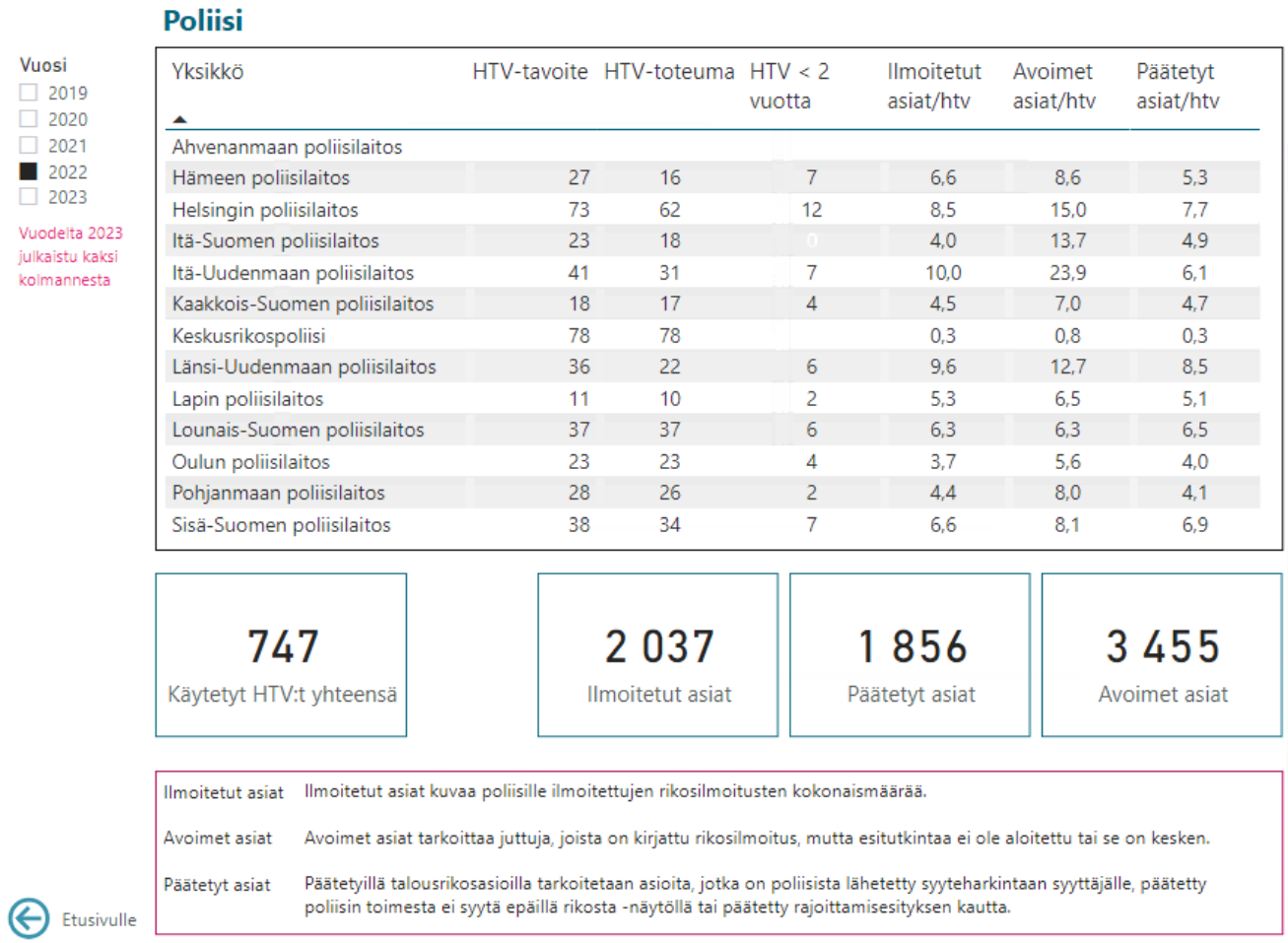
Poliisitarkastaja Juha Tuovinen

Liitteet	POL-2023-1049, päätös 22.2.2023
Jakelu	Eduskunta Tarkastusvaliokunta
Tiedoksi	Mari Rantanen Juha Martelius Timo Kerttula Piia Manninen Maria Paaso Jaana Söderman Katarine Lindstedt Tiina Landström oikeus.sm@gov.fi Poliisiosasto

Taulukko 1
Resurssiseurantatyökalun etusivu ja porautumissivu, joissa poliisihallituksen toimittamat tiedot vuodelta 2022
Taulukko löytyy Tilannekuvasivustolta https://www.vero.fi/harmaa-talous-rikollisuus/torjunta/resurssiseuranta/

Taulukko 2
Resurssiseurantataulukon poliisin porautumissivu vuodelle 2022

Poliisi

Vuosi
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022
- 2023

Vuodelta 2023 julkaistu kaksi kolmannesta

Yksikkö	HTV-tavoite	HTV-toteuma	HTV < 2 vuotta	Ilmoitetut asiat/htv	Avoimet asiat/htv	Päätetyt asiat/htv
Ahvenanmaan poliisilaitos						
Hämeen poliisilaitos	27	16	7	6,6	8,6	5,3
Helsingin poliisilaitos	73	62	12	8,5	15,0	7,7
Itä-Suomen poliisilaitos	23	18	0	4,0	13,7	4,9
Itä-Uudenmaan poliisilaitos	41	31	7	10,0	23,9	6,1
Kaakkois-Suomen poliisilaitos	18	17	4	4,5	7,0	4,7
Keskusrikospoliisi	78	78		0,3	0,8	0,3
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos	36	22	6	9,6	12,7	8,5
Lapin poliisilaitos	11	10	2	5,3	6,5	5,1
Lounais-Suomen poliisilaitos	37	37	6	6,3	6,3	6,5
Oulun poliisilaitos	23	23	4	3,7	5,6	4,0
Pohjanmaan poliisilaitos	28	26	2	4,4	8,0	4,1
Sisä-Suomen poliisilaitos	38	34	7	6,6	8,1	6,9

747 Käytetyt HTV:t yhteensä

2 037 Ilmoitetut asiat

1 856 Päätetyt asiat

3 455 Avoimet asiat

Ilmoitetut asiat	Ilmoitetut asiat kuvaa poliisille ilmoitettujen rikosilmoitusten kokonaismäärää.
Avoimet asiat	Avoimet asiat tarkoittaa juttuja, joista on kirjattu rikosilmoitus, mutta esitutkintaa ei ole aloitettu tai se on kesken.
Päätetyt asiat	Päätetyillä talousrikosasioilla tarkoitetaan asioita, jotka on poliisista lähetetty syyteharkintaan syyttäjälle, päätetty poliisin toimesta ei syytä epäillä rikosta -näytöllä tai päätetty rajoittamisesityksen kautta.

Etusivulle

Porautumissivulla käytetyt htv luku ei pidä paikkaansa. Taulukossa on virhe. Oikea luku vuodelle 2022 on 374.

Taulukko 3
Liiketoimintakiellon rikkomiset vuosittain

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 tammi-syys
Rikos	LIIKETOIMIN	35	48	48	35	36	23	37	37	25	35	37	19	21	32	39	15	12	5
	Summa	**35**	**48**	**48**	**35**	**36**	**23**	**37**	**37**	**25**	**35**	**37**	**19**	**21**	**32**	**39**	**15**	**12**	**5**

Taulukko 4
Toimenpideohjelman 2020-2023 evaluoinnin tulokset

Taulukko evaluoinnin arvioista

	Keskiarvo	Mediaani	Annetut arviot, lkm
Arvio hankkeen vaikuttavuudesta harmaan talouden ja talousrikostorjunnan kannalta	7,0	8	31
Arvio toteuttaako hanke harmaan talouden ja talousrikostorjunnan 2020–2023 strategiaa	8,0	9	31
Arvio toimenpideohjelman joustavuudesta hankkeen kautta	7,4	8	22*
Arvioi toimenpideohjelman rahoituksen merkitystä hankkeen toteuttamiselle	6,8	9	22
Rahoituksen merkitys: poistettu virkamiestyönä tehtyjen hankkeiden vastaukset	8,4	10	17

* Poistettu vastaus, jossa vastaaja ei katsonut hankkeen olevan sidoksissa toimenpideohjelmaan tai sen joustavuuteen.